

Душан ЈОВИЋ (Београд)

ЛИНГВИСТИЧКИ ПРИСТУП ПЕСНИЧКОМ ЈЕЗИКУ ДУШАНА КОСТИЋА

Пре него се пређе на конкретно разматрање песничког језика Душана Костића, неопходне су неке уводне напомене.

Песнички језик је својеврстан феномен у скупу могућних употреба језика. Уз то, песнички језик сваког истинског песника има и властиту физиономију. Индивидуалне особености у употреби језика никад и нигде нису тако изразите као у песничким остварењима.

Остваривање језика захтева увек прилагођавање и компромисе између говорника и саговорника. И то је једна од најбитнијих универзалија социолингвистичког типа. Међутим, у песничком језику ступањ прилагођавања далеко је мањи него у било којем другом случају употребе.

Дата универзалија произлази из друге, песничке. Тежња сваког уметника је да створи уникатно дело и у садржинском, а врло често и у формалном погледу. Прихватање туђег модела у песничкој пракси може бити само у најширем смислу, па се по томе и познају одлике неке епохе. Међутим, увек је присутна тежња да се да своје, друкчије од других.

Садржинска, а често и формална синонимичност у уметности, по правилу, квалификује се као плагијат. Отуда произлази што се сваки уметник настоји издвојити из масе, па изаћи и из самога себе, да дође до оригиналног и непоновљивог.

Ових неколико напомена нису дате са циљем да се њима гради теорија, већ су полазишта за приступ песничком језику уопште, и конкретно — језику Душана Костића.

Душан Костић је у избору основе за своју поезију пошао од стандардне норме и доследно остао на њој. У том смислу Костић спада у ону групу југословенских писаца са српскохрватског језичког подручја која свој уметнички израз гради на Вуковом мо-

делу књижевног језика. Можда би се могло рећи да је највећи број црногорских писаца најближи првобитном Вуковом идеалу књижевног језика, што је посве разумљиво и потпуно објашњиво. Такви су нпр. Михаило Лалић, Радован Зоговић у великој мери, а и други.

Уношење елемената других дијалекатских подсистема у неким литерарним остварењима Д. Костића има одређену функцију, али нити је број тих елемената превелик, нити за поезију његову има већи значај. Међутим, у прозним текстовима, особито у путописним делима *Крајеви и људи* и *Градови у пролазу* таквих елемената је више. Уносе се, по правилу, кад писац жели аутентично пренети, између осталог, и говор неке личности или некога краја. Највише таквих елемената је из црногорскога говорнога подручја, нешто мање са територије призренско-тимочкога дијалекта, из неких других говора југоисточне Србије итд. Преношење дијалекатских особина веома је прецизно и аутентично, али дата особина нити је ретка у нашој савременој литератури, нити је за дело Д. Костића од нарочитога значаја. Уосталом, чини се да његови прозни текстови једним делом и нису писани с већим литерарним претензијама.

Структурне одлике песничкога језика Д. Костића произлазе из стандардне основе и пишчевих властитих креативних и комбинаторичких могућности. Тачније речено, плод су властитог уметничкога приступа и властитог талента.

Континуитет развоја песничкога језика Костићевог има две битне фазе. Прво, почиње комбинацијом зажарених, ангажованих стихова и интимних лирских казивања. У другој фази, дужој и песнички плоднијој, опредјељује се за интимни унутрашњи метафорички исказ, што, изгледа, највише одговара правој природи песниковој.

Д. Костић, као песник, сазревао је у условима борбе, њеног трајања и њеног завршетка. Затим, у другој фази, почетака нових борби у мирнодопским условима. И у његовим литерарним остварењима се врло јасно издвајају два споменута песничка слоја. Онај којим се песник бори, ангажује, оцењује борбу и људе, и себе у њој. Тај слој има и литерарну и прагматску вредност. Драган Јеремић у Предговору избору *Пјевам земљу* говори да Костић бележи све што се у времењу догађа. Драмске ситуације пева на изразито лирски начин. Његова песма „Слијепи свједок“ подсећа на „Јаму“. Послије револуције пева миру, раду, социјализму.¹

И други слој, готово искључиво интимне, али најчешће и врло апстрактне нарави, који исказује оно што је дубоко запретано у песниковој личности, и што често мукотрпно из дубина његових добија површинску језичку интерпретацију.

¹ Н. д., 9.

У првом случају, Костић врло директно попут Мајаковскога, Зоговића и других писаца сличне оријентације пева, али се и опредјељује, бори. У том песничком опусу метафорички слој је доста неуједначен. Нема увек неку већу дубину, мада се никако не би могло рећи да је лишен лепоте. У другом — песник је све апстрактнији. Метафорика је друкчија, често и дубља. Покушаји да се трансформацијом на површину извуку неке дубинске потенцијалне вредности понекад нису лаки. Апстрактност је таква да поједини искази теже потпуној универзалности.

Овај други опус је далеко већи него први. У њему је врло очигледно колико се писац распиње између онога што је у њему, и онога што би желео изнети у свет. Можда би следећи његови стихови најубедљивије потврдили дати закључак:

*Ријечи су у мени као бук горског потока
Ил тихи тутањ у мојим сапетим грудима.*

(„Писмо мртвome оцу“)

Управо иста импресија се стиче кад се поезија Костићева чита. Особито она из другог периода његова стварања. Само понекад бук избије свом силином. Тутањ се осећа, а мање чује. Ретко се пробија на површину. Можда песник по природи својој тешко исказује снагу унутрашњих ломова.

И некако се неопозиво намеће импресија да песник не спада у људе који воле да су у првом плану. И ниједног тренутка ни на који начин, супротно многим, не верује да је алфа и омега у поезији овога света. Изузетак је и по томе што не верује да се може поредити с неким другим песницима. Он то изравно и стиховима говори.

*Ја нисам војник под калпаком и штитом,
нит сам велик ко Крлежа и Давичо.
Једра су моја мала. Некуд сам хтео
И притом
тихо, сасвим тихо, о себи ја сам причо.*

(„Искрено“)

Ови стихови догуњавају слику коју песник о себи ствара претходним стиховима. Уосталом, и сам назив песме *Искрено* је врхунац стварне искрености, без позе, без жеље да се на било који начин лично наметне.

И треће сведочење се потпуно уклапа у целину с прва два.

*Не проклињите. Не грдите ме
што бивам сам, и сан, и тих.
Јесам ли довољно носио бреме?*

Вољели ме никад ви нисте, знам.
 Можда ћу ипак, крај свега, да дам
 покоји добар стих“.

(„Ипак“)

Као што се види, песник себи даје веома скромно место у свету уметности. Књижевна критика је, ипак, повољније оцењивала вредности Костићевог стварања, па му и боље место одређује у развоју југословенске литературе. Драган Јеремић у Предговору избору *Пјевам земљу* (Титоград, 1964), нпр., исписује доста веома афирмативних страница о Костићу. Још више Миливоје Марковић у Предговору о избору *Капија времена* (Суботица — Београд, 1974) а и неки други.² Сам писац мисли да га прећуткују.

Последњи стихови су очито некеме удружени. Кома, — само писац зна. Међутим, у њима нема превелике горчине, нити жеље да се доказује супротно или допадне. Једноставно се констатује чињеница. Сами стихови су једноставни и у својој искрености веома лепа. У сваком случају, књижевној критици остаје да потпуније оцени вредности уметничке Костићеве поезије. Није тешко доказати да у њој не остаје само *понеки добар стих*.

Што се лингвистичких вредности Костићевих стихова тиче, оне би се глобално могле свести на следеће.

1. Језик Душана Костића је лексички врло богат, што би се могло и конкретно потврдити ако би се урадио речник његове поезије.

2. Богатство пишчевог језика је најпре у лексици, али и у комбинаторичком погледу. Писац је, очито, пре свега понео језик свога роднога краја који је пун епског. Краја у коме се и данас негује лепа реч. У његову језику има доста изворности, свежине, неукалупљености, што су и особине многих црногорских говора.

3. Костић је живео и у Београду. Био у контакту са свим оним што се у једном великом центру догађа у свему, па и у језику.

4. Костић је много по земљи путовао, бележио, писао и објављивао. Нема сумње да је све то утицало на изграђивање физиономије пишчевог језика.

5. Језик Костићев ослоњен је на појмовни свет што нас окружује. Дакле, нема вештачкога грађења речи. Међутим, то је, ипак, пре свега унутрашњи језик. Боље речено, језик унутрашњих преживљавања, језик властите пјесникове интиме.

² Наш циљ није одредити се према књижевној критици и њеним ставовима о поезији Д. Костића, па се зато овде и не наводи превише мишљења о уметничкој вредности ове поезије.

6. У језику Костићеву меша се апстрактно и конкретно. Апстрактно превлађује. Конкретни елементи су у ослонцу на топонимију, на понеки стварни догађај. Нема превелике дескрипције, ако се изузме понеки опис унутрашњих доживљавања. Има мало стварне фактографије. Писац настоји градити универзалну симболику, универзалан приступ свету.

Као потврду за два последња закључка довољно је навести да у збирци *Пјевам земљу*, и др. има доста конкретне топонимије, нпр. *Неретва*, *Чврстница*, *Москва*, *Плав*, *Кремљ*, *Камчатка*, *Дурмитор*, *Романија*, *Сава*, *Ломина* (улица), *Дунав*, *Чешка Острва*, *Татре*, *Влтава*, *Црна Гора*, *Срем*, *Виситор*, *Зеленгора*, итд.

Обично су ова и слична имена неки оријентири, или жижна места песничких структура. По правилу нису објекти дескрипције која би стварну слику заменила песничком. Наравно, сасвим је друго нешто у путописној литератури, али она и није предмет наших разматрања. Не бар у већој мери.

Апстрактни и интимни искази имају, такође, као жижне носиоце речи које стварно постоје, али су то углавном или опти појмови као *дечак*, *земља*, *јаблан*, *чемпрес*, *китарис*, или апстрактни појмови као *слобода*, *смрт*, *време* итд.

За Д. Костића важи исто што и за већину песника који следе традицију. Он жижне носиоце метафоричких исказа бира из скупа речи које по својој семантици могу бити симболи песнички. Односно, речи које се својом семантиком некако намећу, нпр. *штит*, *калтак*, *срце*, *војник*, *стац*, *друмови* итд. Нема симбола који би за основу имали речи које обично нису објекти, песнички жижни носиоци метафоричких исказа, нпр. *крпнице*, *свиња*, *магарац* и др., као што је у В. Попе и многих других песника нашега доба.

Костић се у том погледу држи проверених, условно речено, класичних метода. Наравно, дата констатација никако не укључује и суд о већој или мањој песничкој вредности овог или другог песничког поступка, већ се само говори о опредељењу Костићевом. Уосталом, он тим поступком ствара не само „*понеки леп стих*“. У његову стварању лепота није зависна од песничког модела, чак и онда када је понекад стварао по неком помодном моделу, нпр.:

*Све бих да схватим,
све бих
да понесем —
и град,
ријеке,
и драж Кошутњака
у дане драге
оне*

*да се вратим
у бруцошку јесен
са гладном душом
изгладнелог ђака!*

(„Поема о граду и љубави“)

У овој, а и у неким другим песмама има очито и Мајаковског и Зоговића. Па ипак, у свему је Костић. Форма је слична као у Мајаковског и Зоговића, али мекоћа и разнеженост, интимно доживљавање нису позајмљени. Што ове песме понекад и понегде подсећају и на Јиржи Волкера, никако не значи да је ту могло бити и позајмљивања. У укупном стваралаштву Д. Костића провејавају исте вредности.

И у поезији револуционарнога садржаја у Костића нема претераних поклеча, нема много парола које су јарким бојама и јаким звуковима изграђене. Топлина провејава чак и кад пише о горким животним искуствима.

*у дане
оне
да се вратим
у бруцошку јесен
са гладном душом
изгладнелог ђака.*

Стихови гладна душа — изгладнели ђак показују да је у песниковој комбинаторици важна компонента семантички набој. Отуда, као што ће се касније видети, честа појава да се семантичка потенцијална моћ коренске морфеме трансформише у две или више различитих речи, али са задржавањем основне семантике. На тај начин добија се згуснута семантичка актуализација у истом песничком исказу.

Својом ангажованом поезијом, политички и идеолошки обојеном, Д. Костић одужује дуг времену, као и већина напредних писаца његова времена. Он то чини, наравно, на свој начин иако се лако може уочити да у ширем смислу припада песничком моделу који је на неки начин укључивао шири круг писаца, нпр.:

*И свуд се нити
пробијале наше:
Партија смјела
смјело
везла битке
Облаци, облаци
грмјели
над градом
слутили
кржаве честитке.*

Поред тога, што стихове гради речима од истога корена, нпр. *Партија смјела, смјело везла битке*, Д. Костић често сукцесивно понавља исте речи, нпр. *облаци, облаци грмјели над градом*. Понављање истих речи не значи да речи имају и исту песничку функцију. Између њих постоји и мелодијска прадација, а према томе и стилска разлика.

И површна анализа метафорике Д. Костића показује да је грађена на својеврстан начин, иако је песма у формалном и садржинском погледу део шеме, за то време релативно честе, нпр.:

нити се *пробијају*, партија везе битке.

Ове метафоре су некако сувише суптилне и нежне с обзиром на садржину песме. Па на крају следи, ипак, једна врло јака метафора, односно други део метафоре: *(облаци) слутили скоре краве честитке*.

Дакле, како је већ речено, у скупу елемената особених за поезију Д. Костића једна се стално намеће. Изузетно је лична, изузетно индивидуалистичка, највећим делом. Д. Костић се мало несигурно осећа кад не пише из себе. Са друге стране, он релативно мало изравно говори о себи. О властитом живљењу мало пише. Не бар оно што би на површини било непосредно уочљиво и материјализовано. Једна од ретких у којој говори непосредно о себи је *Поема о граду и љубави*. У њој пише у првом лицу једине и множине:

Сједимо, тихи,
ноћ,
и парк,
и клупа;
дјевојка и ја,
и ријечи старе.
Осјећам
— шта могу —
да је шутња глупа
и да сам чудно
неуко
магаре.

Ритам песме је као ток финог веза. Речи су обичне: *ноћ, парк, клупа, дјевојка, ја, ријечи старе* итд. Дакле, нешто у чему од рођења живимо и што се понавља од како је света. И песник зна да је у сличној ситуацији *шутња глупа*. И зна да се у тој ноћи не сналази. Али друкчије не може. Разнежен је над собом, над природом.

Каква разлика између ових стихова и оних у којима наступа као борац:

*За сва прољећа
Сад разносим битке
Улица дуга,
дуга да се сведе —
Сва ће да прими
наше
речи метке.*

(„Поема о граду и љубави“)

Песник некако не може дуго остати у овоме ритму и као рафалима засипати речима. У истој поеми он брзо прелази на ритам и садржину која одговара његовој личности и његовој стварној природи:

*Сутоњи дан
и жар булевара
тек сунце сједе
за првом палатом.
Шта има ту
да се разговара
кад све мирише
ранама и
ратом.*

(„Поема о граду и љубави“)

Опус у коме је исказан, на свој начин, песников интимни свет, његово лично виђење света, унутрашња пројекција трајања и живљења, и по обиму је велик. Међутим, још једном ваља рећи: песник мало изравно говори о себи. Па и кад каже нешто, очито се мучи. Отуда, највероватније и проблем рецепције неких његових стихова. Неки од њих се не могу аутоматски примити. Потребно је понекад помучити се да се човек сроди са поетским светом Костићевим. Тачније ваља се навикнути на један особан језик, на особан начин грађења уметничког исказа. Без тога се не могу видети стварне вредности њихове.

У неким песмама Д. Костић показује готово виртуозну вештину у употреби речи и грађењу метафоричких исказа, нпр.

*Све ме шине људводе некуд
и пијем, снијем прам облака.
Над провалијама што теку
и теку
с лавезом давних корака.*

*Па не знам гдје ћу стати,
гдје језеро свити плаво.
Можда тамо гдје се не пати
(гдје се не пати?) —
гдје свод је зелен над главом.*

Ова песма је типична за Д. Костића. Или типична за онај већи опус његова стваралаштва. Песник је негде далеко у свом имагинарном свету. *Он снује прам облака, сније над провалијама што теку и теку*. Провалије, наравно, теку у песниковом свету, али не теку мирно. Протицање њихово праћено је *лавезом давних корака*. Сви подвучени метафорички искази су заиста оригинални. Они су жижни елементи, носиоци највеће количине информација у овим песниковим текстовима, у овом и оваквом његовом говору. Они су, можда, производ песникових сећања, отиснутих слика и звукова у свести његовој. Уосталом, најбоље је и не покушавати довести их у склад с неком реалношћу. Самим по себи они испуњавају функцију коју им је песник наменио.

Ови стихови, а и многи други, нимало оптимистички не делују. Стравична је слика провалија које без престанка теку, па још уз то и с лавезом давних корака.

Речи провалија и лавез саме по себи, својом семантиком носе већу количину информације него многе друге речи. Ове речи су своју семантику знатно увећале у конструкцијама у које их је песник укључио; провалије теку уз лавез давних корака, што имплицира да је у садашњости пустош.

Сви стихови Д. Костића, наравно, нису подједнако ефектни. У једном већем песничком опусу, уосталом, није ни могуће уједначити вредности, ако их је уопште и могуће уједначити. Наши циљ никако и није правити некакву хијерархију по вредности. Изабрани су само они који очигледно показују како песник влада и управља језиком, како га операционализира и доводи у склад са својим светом. И наравно, претензије су да се покаже како би они могли деловати на сензибилитет прималаца песничке информације.

Разуме се, ово последње ваља примити са свим ограничењима која по природи ствари следе. Наиме, уопште је веома тешко мерити егзактно количину песничке информације. Да би се у том погледу постигли бар неки резултати, ваљало би направити анкету у већем броју прималаца информације, на већем узорку. Па и у том случају постоји низ препрека да се оптимално покаже које су стварне вредности песничког говора.³

Очито је да у спојевима, у којима су жижне речи по природи својој снажне, Костић постиже већи ефекат. У следећим стиховима такве речи су мање заступљене, па у поредби са претходним стиховима, види се какве су разлике у ефекту:

³ О могућностима мерења поетске информације говорено је опширније у мојој књизи *Језички систем и поетска граматика*, Београд, 1985. Тамо је показано колико је покушај мерења информације песничког текста тежак и до које се границе може доћи у утврђивању вредности умјетничкога текста.

*Лако је галевовима:
они само отресу са себе со
на оду, на заборавае.*

*Дотле стрпљиво стијење
полако урања у слано иње
од чега све старије бива,
све уморније, све суморније
док не добије — ојађено сасвим —
јалову душу пустиње!*

(„Стијење ојађено“)

У датим стиховима могла би се издвојити два језичка слоја.

1. Већи број исказа у овој песми је обичан. У мањој или већој мери постоји и у језику свакодневне комуникације.

2. Мањи број исказа је метафоричкога типа. Они су плод пишчеве комбинаторике и пишчеве креативности:

- *галевови заборавае*
- *стијење све уморније, све суморније*
- *стијење сасвим ојађено*
- *стијење добије јалову душу пустиње.*

Нема изузетно јаких речи, сем, можда, *јалов, пустиња*, конструкције су направљене за ову прилику. Дакле, без претензија да уђу у норму. Затим, употребљене су неке речи које у традиционалној пракси могу бити симболи, нпр. *галеб, стена, иње* итд.

Наравно, било би погрешно тврдити да је први скуп исказа непеснички, а други песнички, да је први редувантан, а само други релевантан. Искази другог типа, дакле, метафорички, никако се не би могли остварити без првих. Не бар у правој мери. Први тип исказа у овом случају је оквир у који се укључују други и на тај начин се остварује укупност песничке информације. Проблем лингвистичке анализе је, између осталог, да покаже да ли је у неком конкретном стварању нађен прави омер између једног и другог типа исказа.

Даље је питање како поступити у случају кад се цела једна песничка творевина састоји искључиво од метафоричких исказа. Како ту одредити редуванцију? Затим, да ли потпуна засићеност метафоричким исказима обавезно доноси и већу количину песничке информације. Најзад, да ли први тип исказа, неметафорички, може конституисати поетску информацију без другог типа.

Сва ова питања су веома сложена и нису предмет нашега разматрања у овом случају. Помињу се само утолико што она представљају типолошки оквир у који ваља сместити и уметничко дело Д. Костића.

За поезију Д. Костића особено је што се песнички исказ гради комбиновањем једних и других исказа, што је потпуно у складу са његовим уметничким поступком уопште. Речено је да Д. Костић спада у ред писаца који по форми спадају, углавном, у традиционални тип. Припада већини. Екстремних експериментисања, по правилу, у њега нема.

Метафорички исказ Д. Костића се, већим делом, асоцијативно релативно лако дешифрује. Дубинске структуре се правилима трансформације, у овом случају песничких исказа, без превеликих тешкоћа извлаче на површински план. Костићеве песнички искази обично показују „шта се хтело рећи“, иако је, наравно, сасвим непотребно да управо ово буде основно полазиште у анализи уметничкога исказа. Једноставно, није потребно правити превелик број корака да се одгонетне суштина датих исказа.

Но, без обзира на то што поезија Д. Костића у формалном погледу спада у модел на који смо највише навикнути, па би се очекивало да перцепција буде непосредна, тако, ипак, није у свим случајевима. Костићева поезија није енигматична, њена информација се релативно лако препознаје, бар у основи. Међутим, ипак се ваља навикнути на тај начин певања, ваља направити напор у неким случајевима да се стихови доживе. Тачније речено, они понекад не плене на први поглед. Са њима се ваља сродити. Узимама као пример само следеће стихове:

*Под небом сам, до неба сав
сам — самцат претвара се у фатаморгану,
у себе — превару слаткогорку која спава
у бусији; која спава, која спава
на прагу прераног заорава.*

*Сад дријема у скрајнутом кутку
од прошлости обневидео сав. Мрк.
До ордења му шибље. Дивља трава.*

(„Споменик“)

Ако се у средиште пажње стави наслов, онда све даље тече у складу са основним информацијским нуклеусом. Ако се текст чита без наслова, основни нуклеус се тешко може препознати. То би говорило да у поезији Д. Костића све мора бити тачно на свом месту да би се основна порука могла пратити и схватити.

Цела песма је нека врста дескрипције. Особито прва строфа. Друга строфа је нека врста завршнице. И управо ова три стиха су изванредно ефектни. Њихова ефектност је припремљена првом строфом. Ефекат је некако стравичан по спознаји коју дају ови стихови.

У опису споменик је сам-самцат. Следи импликација — претвара се у фатаморгану. Да не би било сумње шта се хтело ре-

ћи, следи: *прегвара се у себе* — превару слаткогорку која спава.

Следи затим да је *споменик превара*, те да та превара, односно споменик, спава на прагу прераног заборављања.

Завршница је дата обичним речима, а порука је заиста очајна. Дата је у конотацијама што говоре о ужасном бесмислу људске славе, трајања сећања после смрти, и свега другог: *обневидео од прошлости. Мрк. До ордења му шибље. Дивља трава.*

На крају још неке особености језика Д. Костића. Речено је већ да понављање у њега има тонску градацију. Међутим, ваља додати да понављање може имати и семантичку вредност. Нпр. *која спава, која спава*, показује, не само тонску градацију, и усклађивање — са *прераног заборављања*, већ показује и трајање.

Затим, употреба полусложеница, понекад за одређене потребе нарочито исковане, нпр. *слаткогорка*. Ова конструкција је овде због свога изразитог контраста.

Па онда грађења исказа са структуром једначине, нпр. *у себе* — *превару*.

Ових неколико примера су само елементи ширих скупова који постоје у језичкој пракси Д. Костића. Оне се могу наћи и у других песника, али Д. Костић их гради свакако на свој начин и за сасвим одређену функцију.

Д. Костић је дубоко емоционалан писац. Код њега понекад избије толико емоција да се споје речи и осећања. Исказ потече некако спонтано, као да се отме од контроле пишчеве. Тим стиховима песник најпотпуније успоставља контакт са читаоцима и то непосредно, што се не може рећи за неке друге његове стихове, нпр.:

*Одлазим. Туга капље. Језеро без јарбола.
Мртви су кљунови чуна. Пијесак. Дуга трава.
Засипа вјетар воде, урвине, звијездана кола
што мете вјетар, што тужан затршава.
(„Опроштај“)*

Или прелепа песма „У чекању кише“:

*Дише ми шума. Од искона.
Модро је небо стало, као да спава.
Корака нигдје. Ни стада.
Ни звона.
Само је сунце над свим. Само трава.*

Д. Костић је писац чији језик је и површински богат. Богат статистички. Још више што је писац искористио многе потенцијалне моћи његове. У владању језиком је свој. Можда се његова индивидуална комбинаторичка остварења не могу увек на први поглед заволети. Међутим, не може им се оспорити самосвојност. У том смислу, и лингвистички, Д. Костић има своје место у развоју нашега језика. Особито језика песничкога.

Dušan Jović

A LINGUISTIC APPROACH TO THE POETIC LANGUAGE
OF DUŠAN KOSTIĆ

Summary

Dušan Kostić writes, primarily, poetry in verse, and prose, too. This work focuses on the research into his language of verse and, in somewhat less extent, of prose.

A linguistic basis of the poetic language of Dušan Kostić is, in the first place, Vuk's language standard. Normally, the only thing the standard and poetic language most often have in common is just the vocabulary. Not rarely, the grammar is different and, particularly, the combinations are never the same.

The vocabulary of Dušan Kostić is very rich. The particularity of his combinations is most often expressed by very specific, and sometimes unusual, metaphors. Then, his combining of formal elements and verse typology is often very original.

The language of his prose is also most often developed on the model of Vuk's literary language. However, not rarely, it contains the dialect layers from various parts of Serbocroatian speaking area. This applies especially to his texts about his travels.

